

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. IV. Lemmata quâ ratione sint facienda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

fit notandus, qui ejus rei mentionem faciat. Res erit clarissima, ubi non auribus tantum, sed & oculis loquimur. Hac autem enotandi methodo, vel centum, vel sexcentos auctores diversorum idiomatum die uno legere possum ordine profus imperturbato. Nam in dictis tribus his classibus nihil attendendum ad ordinem: quo res loco venerit, eo recipiatur; in solo indice ordinata series Alphabeti observanda. Nec opus magnis chartarum voluminibus, modo unicus liber chartaceus triplici destinetur Indici. Ceterarum trium classium quævis à quaternione duplicato faciet initium. Cum duplicatus hic quaternio fuerit impletus Notis, alius atque alius ei addendus. Nunc singulas classes istas oculis exhibeo; idque practicè profus & mechanicè (da veniam fuliginosis vocalis) aliter certè hæc talia non capiuntur.

CAPUT IV.

LEMMATA quæ ratione sunt faciendâ.

VT promissis stem, Faustine, institutionem planè practicam, atque mechanicam accipe. Duo sunt quaterniones chartæ, complicati in quarto (ut bibliopolarum officinæ loquuntur) sibi inter inserti, habeantque latiores paulò margines; his præfige titulum, **HEMATA**. En tantillæ molis est Excerptis initium dare. Si duos tantummodo quaterniones habeas, sat chartarum, sat libri est. Ubi duos quaterniones illos impleveris, alios illis atque alios appone, prout multum exceperis. Ita hæc res in infinitum potest crescere sine ullo chartæ dispendio. De indicibus infra singillatim agemus. Habemus chartam rei destinatae idoneam; præfixa frons est, **LEMMATA**. Jam inscribendi modum, & ipsa **LEMMATA**, seu titulos Lemmatum, nullâ ordinis ratione habitâ subjungo. Exempli gratiâ.

LACRYMÆ, & quidquid ad illas. De his Cæsar Baronius tom. 2. an. 253. numero 80. & an. 254. nu. 55. Thamuz idoli concavi oculi infusum plumbum, & accensus intus ignis, ut idolum flere videretur. Hieronymus Pradus tomo I. in Ezech. cap. 8. sine omnino. B. Genovefa quoties cælum suspiciebat, flebat. Zacharias Lippeloo tom. I. die 3. Jan. De Annibalis tisa inter flentes, Livius lib. 30. fine. De lacrymis Chrysofostomus hom. 1. in Epiph. Domini. Pererius tom. 4. in cap. 37. Genes. vers. 33. Psalm. 118. vers. 136. Vide Commentatores Bellarminum, Lorium, alios. Eleganter dictum: Nimum risus pretium est, si cum probitatis impendio constat. Cum in arce Apollinem triduo lacrymasse duo ædificii Romæ nuntiarent. Livius lib. 43. Perseus pro concione dicturus lacrymis impeditur. Livius l. 44. fine, & l. 45. initio. Sortis humanæ memor lacrymat Æmilus. Juliana virgo Martyr rogum lacrymis extinguit, Lippeloo die 16. Feb. De lacrymis Athanasie idem 26. Feb. Ericius calidis aquis necatur; ita dæmon lacrymis. De lacrymis Bellarmin. lib. 2. de Penitentia c. 11. De divinæ Matris lacrymis juxta crucem stantis, Delirius in Opere Mariano, factâ lectione 4. propius finem, ubi de pulchritudine Christi. Soror in sororis funere sanguineas lacrymas fudit, idem Delirius Polemicâ 2. Marcellus expugnatis Siraculis fleuit. Valerius Max. l. 5. c. 1. Jul. Cæsar illacrymavit capiti Pompeii hostis capitalissimi, ibidem. Lacrymæ legati ad Deum; Lacrymæ, oratio sunt efficacissima, Maldonatus in c. 2. Joan. v. 13. De Xerxis lacrymis, spectato exercitu, Valerius lib. 9. c. 13. Alexander Macedo illacrymat funeri conjugis Darii, Curtius lib. 4. post med. Darius etiam velato capite diu plorat. Lacrymæ viduarum ex oculis in cælum subsiliunt, Ecclesiastici cap. 35. v. 17. ad v. 20. illustris locus. Regius puer fleuit quòd mensulam in quâ Darius comedisset, Alexandri pedibus subiceret. Curt. lib. 5. Alexandro Magno occurrunt quatuor millia Græ-

corum, quorum alii pedibus, alii manibus, auribusque muti, frontibus inusti lacrymas lacrymando provocant. Curtius lib. 5. Crocodili lacrymæ, quales apud Darium Nabarzanis & Bessi. Curtius lib. 5. propè finem. Ubi simulatissimis lacrymis rex etiam illacrymavit. Alexander obortus lacrymis queritur de milibus in patriam redire cupientibus. Idem lib. 6. initio. Exercitus omnis lacrymatur. l. eodem med. & l. 9. post init. Alexander super Clyti à se intercepti corpore acerbe plorat, Idem lib. 8. initio. Cum Perdiccas diademâ vestemque Alexandri cum armis & annulo sibi tradito in sellâ regiâ posuisset, illorum aspectu omnibus oborta lacrymæ integraverunt luctum. Curtius lib. 10. *Observa, Faustine, non tantum lectum à me Curtium, sed etiam excerptum. Illud etiam nota, nil horum de lacrymis in indice Curtiano positum. Inunc, & indicibus fide, quos actò laudasti. Sed perge.*

De risu Sardorum misto lacrymâ, Pacatus in Panegyri ad Theodosium. De lacrymis Christi, Maldonatus & Alvarez tom. 1. de virtâ Spirit. Hieronymus Natalis die Palmarum. Francisc. Borgia in opusculis. Alii. De lacrymis copiosè & bene Alphonsus de Horosco, in Horto sacro, c. 21. c. 22. c. 23. c. 26. Azor. tomo 1. l. 3. cap. 14. Cæsar Sylvius Commentarij in 12. tabular. leges, cap. 24. Homo cum primùm plorat, vigilat; cum primùm in cunis ridet, dormit. Cardanus l. 8. de Rerum varietate cap. 43. propius finem. De singulari dono lacrymarum in viro Religioso. Joan. Nider. l. 4. de Formicis, cap. ult. Brasilienses carorum adventum, circumdatis collo brachiis, appresso ad pectus capite, cum effusâ comploratione, altiusque suspiriis primùm excipiunt, viz laborem & incommoda commiserantes: momento dein siccant oculos; habentque lacrymas in potestate. Maffei lib. 1. histor. Ind. De virgine per lacrymas curata, Bredembach. l. 4. Collat. laerar. c. 7. De primis lacrymis infantis, Guevarra *zettinger*. De lacrymis & illarum origine, Guevarra l. 1. epist. materteram super catelli funere consolans. Narses qui Galliam subegit, Germanos vicit, numquam pugnavit, quin priorè proximâ nocte fleverit. Ibid. Non absurdè dixit Regina Ehiquti mater: Dignum est ut fleant sicut femina, quia non pugnaverunt sicut viri. Guevarra lib. 2. epist. Ubi de regno Granatenâ. De lacrymarum & fletus utilitate, l. 3. epist. Ptolemæus Philadelphus Ægypti Rex, cum ei libri sacri, quorum magno desiderio tenebatur, literis aureis descripti portigerentur, ingenti lætitiâ velut ebrius illacrymavit ubertim. De la Cerdâ in lib. 1. Virgilio, Versum, Constitit & lacrymans, &c. Alexander Aphrodis. Problem. l. 1. c. 32. Lacrymas Orphei, & quæ similis notæ sunt, etianleo. De piis lacrymis Messret serm. 1. Dominic. 1. post Epiph. & feriâ 6. post Domin. Oculi, & feriâ 4. post Dom. Lætare. De tyranno qui primò sermones, dein nutus, tandem & lacrymas verabat, Philipp. Bosquier. in Arâ Cæli Conc. 23. c. 1. Imago Crucifixi per aliquot dies visa flere. Henricus Spondanus anno 888. n. 5. Ramirus rex sub vitæ finem cum lacrymis clamavit: Nudus egressus sum, &c. Spondanus anno 950. Ortho III. Imperator palam lætus erat, sed ob monita Beati Heriberti occultè ingemiscebat & flebat. Spondanus anno 1071. num. 7. *Hunc compendii causâ nomino, qui Cæsarem Baronium traxit in compendium. Sed ulterius paululatim.* Hipponensis Virgo, cum se oleo perunxisset, cui pro illâ orans presbyter instillaverat lacrymas suas, mox à demonio sanata est. August. tom. 5. l. 22. de Civit. c. 18. mihi pag. 298.

Pachomius nocte rotâ sudans & lacrymans oravit, ut manè rivuli cernerentur in pavimento. Heribert. Rosweyds lib. 1. in illo cap. 15. plura c. 38. & 52. Quidam per annum integrum seipsum dessevit. Sebast. Baradius tom. 1. lib. 10. c. 17. De lacrymis in oratione, Dux spiritualis Ludovici de Ponte part. 1. tract. 1. c. 17. maximè

maximè pag. 288. Mirificum ac singulare lacrymarum donum habuit Dominica; Rosveid. pag. 850. col. 2. De Juliani Sabæ lacrymis in fontem versis, idem p. 796. col. 2. De lacrymis bene Malvenda in speculo Principum l. 1. c. 2. Dieta salutis Bonaventuræ. Lacrymæ certorum in pharimacopoliis servantur. De lacrymis Petraldis in Summâ virtutum, &c. tom. 1. ubi de beatitudine luctus. De his multa optimè Didacus Vega in Plalmos Pœnitent. & in Concionibus de Quadragesimâ. De his Bosquier part. 4. Academiæ, conc. 16. pag. 309. & seqq. usque ad pag. 317. Plus nos ridere, quàm flere, idem in Jentaculis sobriis, conc. 8. initio, & conc. 15. c. 2. pag. 509. & conc. 16. c. 1. pag. 637. & seqq. De lacrymis fictis non sponte cadentibus, sed extrusis vi, Sanctius in l. 2. Regum c. 11. pag. 686. fine. Alexander Macedo cùm sibi multa de matre scripsisset Antipater: Ignorat Antipater, inquit rex, unicam matris lacrymam multarum calumniarum epistolas deleturam. Plur. in Alexandro. Divina pagina fontes patent omnibus. Nihil sibi, quò infinitus, si sermonem omnem de lacrymis huc traham. Illud in Bibliis illustre: Flens David, & universus populus cum eo plorans ascendit in collem olivarum, 2. Reg. c. 15. & l. 1. Reg. c. 30. David & populus planxerunt, donec deficerent in eis lacrymæ.

Huc spectant juges D. Petri lacrymæ ob negatum Christum: de quibus Bosquier in Notis de Passione Dom. conc. 28. cap. 3. Huc lacrymæ Magdalena, cujus oculi velut geminae fornaces incendiorum ordinem mutavere: nam qui erant amoris lumina, cupidinis tela & fulmina, facti sunt lacrymarum flumina. Sic illa tota in fletus versa, per oculorum stillicidia guttatim defluebat, unâ & Dominicos pedes abluens, & suas sordes. Huc versiculi:

Consule tunc oculos, lacrymis albere fuis;

Hunc habes ad sordes, felix Metanæa canam.

Huc & alii referendi lacrymarum dono divites: Qualis beata Monica, & filius Augustinus. Arsenius ob copiam lacrymarum semper ad nianum habebat linteum, quo eas extergeret. De his & Pambonis lacrymis, Rosveid. l. 3. pag. 524. B. Adelhardus bis quotidie magno pietatis sensu flevit. Catharina Senensis triduo lacrymis flebat. Gertrudis noctes dièque lacrymis & precibus sociabat. B. Domnolus uti mensam numquam sine mendicis, ita aram numquam sine lacrymis accessit. Piis lacrymis plurimum indulserunt Hieronion, Hieronymus, Franciscus, Dominicus, Ignatius, Anthelmus, Philibertus, Philippus Nerius, viri sanctissimi: Lupus, Thomas, Stephanus etiam Episcopi. Macarius dono lacrymarum potens, sudario, quo eas absterferat, leprosum sanavit. Eleutherius mortuum ad vitam lacrymis revocavit. Clarae virgini continuos lacrymarum fluxus cœcitatatis metu diabolus dissuadere nixus est. Hedvigis princeps Poloniæ caeleste epulum numquam sine copiosis lacrymis accessit. B. Terefa his pluvij crebro rigabatur. De his part. 1. operum Terefa, pag. 114. & 116. & 190. Parte 2. operum Terefa, pag. 107. & 261. Bruno Archiepiscopus assiduis pœne rivulis maderat. Engelbertus pariter Archiepiscopus exomologesin obibat lacrymis infusus. Sanctus Anno concionaturus magnam vim lacrymarum profudit, & alios etiam ad has commovit. Sanctus Nonnus Pelagiæ vanissimam diligentiam lacrymis deploravit. De his & aliis innumeris Laurentius Surius, Zacharias Lippeloo, Franciscus Haræus.

De lacrymis, Faustine, copiosiora paullulum Excerpta proposui: nam lacrymæ, principium & finis sunt humanæ vitæ. Hæc autem obiter & aliud agendo, atque, ut vides, ordine neglecto, dum alia quaerem, de lacrymis jam olim excerptis, quæ in indicibus, sat scio, non reperies. Ne verò fastidium tibi parerem, multa præterii, lacrymis alioqui accendenda. Sed Lemmatum exempla subjicio breviora.

A RESURRECTIO. De hac Tertullianus libro singulari. Ambrosius tomo 4. Ribera de Templo. Delcius in Opere Mariano, de Resurrect. Christi lect. 13. De Resurrect. Carnis lect. 38. Viegas in Apocalypsin. Maldonatus in Joannem pluribus. Multa Azor. tomo 2. Instit. moral. De Paschate, Bellarm. tomo 1. l. 3. De Cultu Sanctorum cap. 12. De Resurrect. eleganter Minucius Felix in suo Octavio propius finem. Universalis Resurrectio miraculum, maximum, Bellar. De Ascensione mentis in Deum gradu 11. c. 3. Platonici aiebant post 36. millia annorum renascituros omnes denuo, deinde que morituros, atque hoc iterum iterumque futurum. De Resurrect. Sanchez lib. 8. de Regno Dei c. 3. Suarez tom. 2. in partem 3. D. Thomæ, disput. 44. & seqq. copiose, &c.

Observa, Faustine, ad Lemmata rectius faciendâ, & Ad Lemmata rectius faciendâ, meliorem auctorum notitiam, voculas illas subinde inferendas: *Hic breviter, ille copiose, iste eleganter, hic optime* hæc annotatiuncula eò etiam conducunt, ut inter Auctores possit instituire selectum, & cum tempus non suppetit inspiciendi omnes, omnium optimos, aut ceteris meliores consulas. Nec obstat, quin etiam sententia, aut alia ejusmodi ad Lemmata trahantur, idque in eam cassem, quæ res ipsi cognatas continet. Uti in proximo lemmate mentionem fecimus Platoniorum, quorum ridicula assertio ad Resurrectionem pertinet. Idem fecimus in lemmate de lacrymis, frequentius. Sed alia atque alia lemmatum exempla subjungo, quò res melius capiat.

I NIMICORUM AMOR. De hoc Lofinus multa in c. 7. Actor. v. 80. Azor. tomo 2. Moral. instituit. lib. 12. Busæ Panarium. Bosquier conc. 39. Monomachia. Didacus Stella l. 3. de Mundi vanitatibus, cap. 9. & seqq. usque ad cap. 14. Viexmontius de Pœnit. part. 3. per 4. capp. Inimicos amandos esse, optimè docet octo rationibus Messier, feriâ 6. post Cineres serm. 2. Guervara lib. 1. epist. 1. Diogenes aiebat, opus esse homini aut fidis amicis, aut acerbis inimicis. Quam utiles sint inimici, & quomodo iis beneficiendum, Veridicus Christianus c. 58. 59. 62. 63. 64. De his jucundiora quadam Guicciardini Horæ Relaxat. p. 211. 222. 310. 448. Urbes non ab amicis didicerunt alta mœnia extruere, longas naves facere, &c. Suidas verbo *Εχθροίς*, mihi pag. 361. Cum inimicis edere, asserti reconciliationem. Ubi & hoc, *Εχθροίς ἀδω εἶναι δὲ εἶναι*. Porta celi, injuriarum perpeffio: Rosveid. pag. 659. Optimè Ludovicus de Ponte, tomo 3. de Perfect. tract. 1. c. 6. Plurima copiosissimè Hieron. Baptista de la Nuzza, parte postea tract. 4. & seqq. Cur inimicis ignoscendum, rationes 17. adfert Taulerus in Institution. c. 31. pag. 61. De his singularia quadam Carbonis Vir justus, cap. 47. p. 127. Barth. de Scobar, de vitâ Joseph, serm. 4. Cornelius à Lapide in cap. 12. epist. ad Rom. pag. 188. Thomas Morus aiebat: Ethnici & ingrati beneficia pulveri, si quid mali patiuntur, marmori inscribunt: Christiani est injurias pulveri, beneficia marmori insculpere. Ludov. Carbo in Theologiâ Pract. l. 3. cap. 9. 10. 11. 12. & 19. Alphonfus Avila tom. 1. conc. p. 145. & tom. 2. pag. 93. & 123. Bellarm. de septem verbis Domini c. 3. & 4. Pantheologia Raynerii tom. 1. pag. 644. Cælius Rhodig. l. 8. Antiq. lect. c. 17. Valer. Max. l. 7. cap. 2. Olim urbium medio templum Charitum situm, ut inter cives esset mutua benevolentia. Amicitias decet esse immortales, inimicitias mortales. Pulchrè Aug. tom. 8. in pl. 58. pag. 213. & 214. & in pl. 93. pag. 429. & 430. Idem August. tom. 10. p. 334. & 335. Cassian. collat. 16. c. 24. Chryf. tom. 5. hom. 71. ad pop. pag. 375. Bosquier parte 4. Academiæ, pag. 358. & 387. & parte 5. Academiæ, pag. 289. Mori à persequente, martyrium in aperto opere est, ferre verò contumelias, & odientem diligere, martyrium est in occultâ cogitatione. Greg. hom. de

de Martyr. Disce diligere inimicum, si vis cavere inimicum. August. in psal. 100.

Omitto alios plurimos. Hos ordine confuso, sed eo notavi, quo dabat lectio. Non nego his lemmatibus missas subinde historiolas, quæ aliqui spectarent ad HISTORICAM. Sed hic non anxie agendum, modò excerptamus. Nec obstat quin idem aliquid in plures classes excerptatur, tantò enim firmius hærebit, & quasitum certius occurret. FAVST. Sed ego auctores, quos nominasti, nec legi, nec forsàn lecturus sum. EVLOG. Non referretuos tibi habeas, & exiis, quod tibi videtur, enota. Addamus unum alterumve lemma profanius prioribus.

CHOREÆ & SALTATIO. De his Lorinus in cap. 7. Actor. v. 41. Casaubonus in l. i. Athenæi. Scaliger in sua Poeticâ. Lucianus in suis dialogis, tom. 4. fuse. Dio, Chrysostomus. Macrobius l. 3. c. 14. Petrus Nannius l. 4. Miscellan. c. 22. Cælius l. 5. Antiquar. lect. cap. 3. & 4. Martinus de Rosâ l. 3. Rerum singularium c. 16. Petrarca l. i. de Fortuna utriusque Remed. c. 24. Bursæus in suo Panario. Rex Alphonsus dicere solebat: Saltatorem & stultum eo tantùm distingui, quòd ille totâ vitâ; iste, dum saltaret, stultesceret. Guevarra l. 2. epist. pag. 73. & l. 3. pag. 69. usque ad pag. 80. Verus dictum: Chorea est circulus, cujus centrum est diabolus, & circumferentia omnes angeli ejus. Messier. Domin. Quinquagesimâ ferm. 2. ubi saltus, ibi diabolus. Cornelius à Lapide in c. 15. Exodi, pag. 436. E SS. Patribus videntur. Ambrosius l. 3. de Virginibus, post initium. Chrysost. tom. 1. inc. 30. Genesios, hoim. 46. pag. 375. Idem tom. 2. pag. 281. & 363. & 364. tom. 5. pag. 660.

BACCHANALIA & EORVM ORIGO. De his Barthol. de Scobar, tom. de Quadragel. circa finem tomi, pag. 826. Quo spectaculo Bacchanalia sunt impedita, Historia Societatis Jesu tom. 1. l. 12. nu. 52. Contra Larvatos Petrus Chrysologus ferm. 155. pag. 387. De Lupercalibus Romanis, quæ Bacchanalibus nostris non absumilia, Alexander Neapolit. Rosinus, alii. De Bacchanal. Delirius in opere Mariano lect. 4. de Passione Dom. Polydorus Virgil. l. 3. c. 17. Idem de personatis & larvatis l. 5. c. 2. Clarus Sylvius commentario in 12. Tab. leges c. 17. & alibi. Aphthonius in suis progymnasim. Simon Majolus part. 2. Canicular. ubi de corporis voluptatibus. Idem de larvatis Comitibus miserè utulatis Colloq. 5. & 6. ubi Hilaria vocat. Quâ ratione Turcæ suam Quadragesimam ordiantur, Dux Polonus Radzivil in suo Hodepoticò, epist. 3. pag. 188. De Bacchanalibus Bosquier. Tab. 1. Naufragii. Philostratus in Apollonio l. 4. c. 7. & c. & c.

Si alicubi, Faustine, minùs accuratè librum, caput, paginam numeravi, da veniam, subinde bonus dormitat Homerus. Ante annos triginta & plures cum initium darem Excerptis, nonnumquam leviori brachio hoc negotium curavi. Pœnitet oscitantæ. Quòd si numeri à me notati cum libro non consentiant, scito, me fide optimâ egisse. Sed quia editiones diversæ numeris multùm variant, hinc paginæ non concordant. Sed antequam ad indicem Lemmatum procedam, pauca velim observes.

1. Hos titulos seu Lemmata *Lacrymæ, Resurrectio, Chorea*, &c. non studio, nec ordine collixi, sed ea mihi auctores suggererunt, quos legi. His nova quoties addo, cum scriptores alia atque alia subministrant. Quâ quidem ratione in infinitum augeri possunt.

2. In ipso margine, ut cernis, titulum seu lemma grandiore paullùm caractere scribo, seu vox una sit, seu plures. Cetera omnia post marginem.

3. Spatium inter lemma & lemma plerumque duorum aut trium digitorum relinquo: eo spatio impleto, titulum eundem, idemque lemma, si redierit, ibi colloco, ubi post ultimum lemma, spatium reperio. In solo

Tom. II.

A indice diversarum ac plurium paginarum numeros appono. Dixi hæc talia ægrè capi, nisi pragmaticè subjiciantur sub aspectum. Et en chorandi formam oculis sisto in hac chartâ, & unum tantummodò alterumve auctorem laudo, relictis spatiis ad alios adjungendos. Exempli gratiâ.

JUDICIUM EXTREMUM. De hoc Gabriel Inchinus de 4. Novissimis, parte 2. De hoc eodem innumeros notavi, quos hic omitto.

AVLÆ, AVLICI, MORES, MISERIE. De aulâ Pontificiâ Scioppius in suo Hypobolimo pag. 274. De aulâ Cæsareâ Bulengerus fuse ac bene 2. de Imperatore Rom. Aulicis præcepta dat Joan. à Chobier in Auctario Aphorismorum politic. 3. cap. 32. à pag. 339. usque ad pag. 368. Non addo plures, ne minùs servem, quod promisi.

JUDICIUM FEMERARIUM. De hoc Dux peccatorum Granatæ l. 2. c. 11. Amuffis de Rectâ intentione l. 2. c. 7. Quomodo hoc ferendum sit, Scribanii Politica p. 436. Consultò non plures nomino.

JUDICIUM PARTICVLARE. Qui de eo librum scripserit, neminem scio, qui spatium illius mentionem faciant, plures. Petrus Thyraus de eo disseruit, prout in scholis Theologorum mos est. Tu vide Tribunal Christi editum Monachii anno 1632. Latine & Germanicè.

AMEN. De hac voce profectò plurimi; nomino unum alterumve: Toletus in c. 3. Joannis. Sanctus Nestor cum post preces in cruce dixisset, AMEN, expiravit. Lippeloo die 26. Febr. Julius Mazarinus in psalmum Miserere, &c. conc. 110. & conc. 130. copiosissimè.

NEMO LÆDITVR NISI A SEIPSO. Præter Chrysostomum divinè de hoc differentem, tom. 5. pag. 637. Epictet. in Enchirid. c. 3. c. 22. c. 26. c. 27. Chilon: Cave tibi ipsi, & cave teipsum. Taceo tot alios, Bellarminum, Bosquiesium, ceteros.

JUDICIA DEI OCCVETA. De his Benedictus Pererius tom. 4. in cap. 40. Genes. sine, de pincernâ & pistore Pharaonis. Idem in Daniele l. 3. versu: Omnia judicia tua vera sunt; & l. 5. versu: Nunc igitur ego Nabuchodonosor. Idem in c. 11. Exodi, disput. 5. sine.

En ideo ad quodvis lemma spatium est relictum, ut auctores secuturo tempore legendi possint addi jam notatis. Quòd si spatium lemmatis alicujus sit impletum, idem lemma, eandemque titulum illic iterum scribo, ubi lemma ultimum est, & ubi notare desit. In indice tantùm novæ paginæ numerum appono. Ita & chartæ parcimus & facillimè; quidquid placet, in suam classem, suumque lemma excerptimus. Addamus pauca de Lemmatum Indice.

CAPVT V.

LEMMATVM Index quâ ratione disponendus.

V Ti Lemmata in quarto scribenda suasi, sic Index in octavo, ut vocant, disponendum censeo. Quâ quidem ratione unicus liber chartaceus paullò crassior ad triplicem Lemmatum, Advertariorum, Historicorum indicem conficiendum suffecerit, nisi tu eum malis in duos aut tres libros dividere: hoc tui arbitrii est.

Dixi ad Lemmata reduci posse omnes virtutes, vitæque omnia, & quidquid disceptatione dignum familiaribus colloquiis misceri potest, ut brevi ostendam. Ille hic egerit rectissimè, qui ad studiorum suorum finem, quem sibi præfixit, opportunissima excerpterit. Vitanda verò est infelix illa diligentia, quæ nugas, & apinas, affaniâsque colligit, vix unquam usui futuras. Hujus generis lepium quid commemorans Gellius:

SS

Homo